

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๐/๒๕๕๓

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๓

เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ กรณีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา

ประธานรัฐสภาส่งคำร้องลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๓ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ กรณีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาครบสองร้อยคน เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓ นั้น ปรากฏว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งให้บุคคลได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาเพียงหนึ่งร้อยยี่สิบสองคน ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภา และมีความเห็นขัดแย้งกัน ๒ ฝ่ายคือ

ฝ่ายแรก ได้แก่ สมาชิกวุฒิสภาที่ครบวาระไปแล้วเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๓ เห็นว่า วุฒิสภาต้องประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภา ๒๐๐ คน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง ดังนั้น เมื่ออายุของวุฒิสภาเต็มสิ้นสุดลง จะต้องดำเนินการเลือกตั้งทั่วไปเพื่อให้ได้สมาชิกวุฒิสภาครบสองร้อยคน ก่อนวุฒิสภาชุดใหม่จึงจะปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญได้ และในระหว่างที่ดำเนินการเลือกตั้งยังไม่ได้ สมาชิกวุฒิสภาครบสองร้อยคน สมาชิกวุฒิสภาชุดเดิมที่พ้นจากสมาชิกภาพยังคงต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๑ วรรคสอง และมาตรา ๑๖๘

ฝ่ายที่สอง ได้แก่ สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓ เห็นว่าสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้ง เริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๓ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) สามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกวุฒิสภาได้ทุกประการ เพราะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งจำนวนสองร้อยคน แต่มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง บัญญัติว่า ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ และยังมีได้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนในตำแหน่งที่ว่าง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่ ดังนั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาหนึ่งร้อยยี่สิบสองคน จึงปฏิบัติหน้าที่และประกอบกันเป็นวุฒิสภาได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๑ และวุฒิสภาที่ครบวาระเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๓ ไม่มีอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๑ วรรคสอง และมาตรา ๑๖๘ อีกต่อไป

ประธานรัฐสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภา ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ สร้างความสับสนขึ้นในหมู่ประชาชนทั่วไป ถือได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญที่มีผลกระทบต่อการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ประกอบกับเป็นปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อการเลือกตั้งโดยตรง ดังนั้น เพื่อยุติปัญหาข้อโต้แย้งดังกล่าว ประธานรัฐสภาจึงอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยในประเด็น ดังต่อไปนี้

๑. ในระหว่างที่สมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ได้รับเลือกตั้งยังไม่ครบสองร้อยคนนั้น การปฏิบัติหน้าที่วุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จะเป็นอำนาจหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาที่ครบวาระไปแล้ว เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๓ (ที่ถูกต้อง คือวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๓) หรือสมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ที่ได้รับเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑)

๒. ถ้าสมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ที่ได้รับเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) ต้องทำหน้าที่วุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแล้ว หากสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งซึ่งไม่ครบสองร้อยคน จะดำเนินการให้มีการประชุมเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้หรือไม่

ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยเบื้องต้นมีว่า ประธานรัฐสภามีอำนาจเสนอคำร้องนี้ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภา เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย”

ประเด็นที่ประธานรัฐสภาเสนอให้วินิจฉัยนั้น มีว่า ในระหว่างที่สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งไม่ครบสองร้อยคน การปฏิบัติหน้าที่วุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญจะเป็นอำนาจของวุฒิสภาที่ครบวาระไปแล้วหรือสมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ที่ได้รับเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) และสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งไม่ครบสองร้อยคน จะดำเนินการให้มีการประชุมเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้หรือไม่ ประเด็นนี้เป็นปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภา ซึ่งถือได้ว่าเกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาซึ่งเป็นองค์กรหนึ่งตามรัฐธรรมนูญ ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรนั้นต้องรวมถึงปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ด้วยไม่ใช่เป็นแต่เพียงปัญหาว่าองค์กรนั้นมีอำนาจหน้าที่อะไรบ้าง ดังนั้น เมื่อมีปัญหว่าองค์กรนั้นสามารถดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่นั้นๆ ได้หรือไม่ต้องถือว่าเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่เช่นกัน จึงเห็นว่าศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องดังกล่าวได้

ประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปมีว่าในระหว่างที่สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งไม่ครบสองร้อยคนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง จะดำเนินการประชุมเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งจำนวนสองร้อยคน” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลง ไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ และยังมีได้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่” หมายความว่า วุฒิสภาจะต้องมีจำนวนสมาชิกสองร้อยคนซึ่งได้รับเลือกตั้งจากราษฎร จะน้อยกว่าหรือเกินกว่าสองร้อยคนไม่ได้

ดังนั้นเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓ ตามพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา และได้ประกาศผลการเลือกตั้งว่ามีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาหนึ่งร้อยยี่สิบสองคน จึงถือว่าวุฒิสภายังไม่มีองค์ประกอบที่สมบูรณ์ จึงยังไม่สามารถดำเนินการประชุมได้ ถ้าให้ประชุมได้การบัญญัติให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกสองร้อยคน จะไม่มีความหมาย

นอกจากนี้คณะกรรมการการเลือกตั้งยังได้ประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๓ เพื่อให้ได้สมาชิกวุฒิสภาอีกเจ็ดสิบแปดคน อันจะทำให้ได้สมาชิกวุฒิสภาครบสองร้อยคน เท่ากับแสดงว่าการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามพระราชกฤษฎีกาข้างต้นยังไม่ได้เสร็จสิ้นลง และกำลังมีการเลือกตั้งต่อเนื่องอีก เพื่อให้ได้สมาชิกวุฒิสภาจำนวนสองร้อยคน วุฒิสภาซึ่งมีสมาชิกไม่ครบสองร้อยคน จึงยังดำเนินการประชุมไม่ได้จนกว่าการเลือกตั้งจะแล้วเสร็จได้สมาชิกวุฒิสภาครบสองร้อยคน

ส่วนข้อโต้แย้งที่อ้างว่าเมื่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง บัญญัติว่า ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลง และยังไม่ได้มีการเลือกตั้งขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างให้ถือว่าวุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่นั้น สามารถนำมาใช้กับกรณีที่สมาชิกวุฒิสภาได้รับการเลือกตั้งไม่ครบสองร้อยคนได้นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่าข้อโต้แย้งดังกล่าวเป็นการเข้าใจคลาดเคลื่อนและไม่สามารถนำมาใช้ได้ เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง นั้น หมายความว่าต้องมีสมาชิกวุฒิสภาให้ครบสองร้อยคนตาม มาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง เสียก่อน และต่อมามีตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลงและยังไม่ได้เลือกตั้งขึ้นแทน จึงจะถือว่าวุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่ เพื่อให้วุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างต่อเนื่อง โดยกรณีที่สมาชิกวุฒิสภายังไม่ได้รับการเลือกตั้งครบสองร้อยคน ไม่ใช่เป็นกรณีที่สมาชิกวุฒิสภามาก่อนแล้วมีตำแหน่งว่างลง

สำหรับประเด็นที่ว่า ในระหว่างที่สมาชิกวุฒิสภาได้รับเลือกตั้งยังไม่ครบสองร้อยคน การปฏิบัติหน้าที่วุฒิสภาดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเป็นอำนาจหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งสมาชิกภาพสิ้นสุดลงเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๓ หรือสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งยังไม่ครบสองร้อยคน

ในประเด็นนี้จะต้องวินิจฉัยก่อนว่า เมื่อการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ตามมาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) ไม่แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน ก่อนวันครบอายุของวุฒิสภาชุดเดิม จะถือว่ามีผลเปลี่ยนแปลงวันหมดอายุของวุฒิสภาชุดเดิมหรือไม่

รัฐธรรมนูญบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑๕ วรรคสาม บัญญัติว่า “ให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นสมาชิกวุฒิสภาดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาจะสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๕ หรือ ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลง ไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่” และวรรคห้า บัญญัติว่า “ในกรณีที่มิเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาดำเนินการตามวรรคสามสิ้นสุดลงพร้อมกันทั้งหมดให้ดำเนินการให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ในคราวแรกดังต่อไปนี้ (๑) ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลงเมื่อครบสี่ปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ให้ดำเนินการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันก่อนวันครบสี่ปี ในกรณีเช่นนี้ ให้อายุของวุฒิสภาและสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้ง เริ่มนับตั้งแต่วันที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาดำเนินการตามวรรคสามสิ้นสุดลง (๒) ...” ซึ่งหมายความว่าสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ วรรคสาม สิ้นสุดลงในวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๓ อันเป็นวันครบสี่ปีของการดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภานับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๓๕ และให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันก่อนครบสี่ปี และให้นับอายุของวุฒิสภาและสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้ง นับตั้งแต่วันที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาชุดเดิมสิ้นสุดลง

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในคราวแรกยังไม่เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนั้น ไม่ได้มีผลเปลี่ยนแปลงวันสิ้นสุดของสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาดำเนินการตามมาตรา ๓๑๕ วรรคสาม เพราะรัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนแล้วข้างต้นของวันสิ้นสุดของสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาดำเนินการตามมาตรา ๓๑๕ วรรคสาม การกำหนดให้การเลือกตั้งต้องแล้วเสร็จภายในหกสิบวันนั้น ไม่ถือว่าเป็นเงื่อนไขของการสิ้นสุดของอายุของสมาชิกวุฒิสภาชุดเดิม

ส่วนประเด็นที่ว่า สมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ วรรคสาม ที่สมาชิกภาพสิ้นสุดไปแล้วจะปฏิบัติหน้าที่วุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญนี้ ในระหว่างที่สมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับการเลือกตั้งยังไม่ครบสองร้อยคนได้หรือไม่ เห็นว่าบทเฉพาะกาลไม่ได้บัญญัติให้สมาชิกวุฒิสภาดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ ถ้ารัฐธรรมนูญต้องการให้ปฏิบัติหน้าที่ได้จะต้องมีบทบัญญัติให้ทำเช่นนั้นได้ เหมือนกับในกรณีของคณะรัฐมนตรี ซึ่งในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๗ วรรคสาม ได้บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งแต่ต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่จัดตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๑ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “เมื่ออายุของวุฒิสภาลิ้นสุดลง พระมหากษัตริย์จะได้ทรงตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่อายุของวุฒิสภาลิ้นสุดลง และวันเลือกตั้งต้องกำหนดวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามมาตรา ๑๖๘ ให้สมาชิกวุฒิสภาที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่อายุของวุฒิสภาลิ้นสุดลงตามวรรคหนึ่ง ทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่” นั้น เป็นบทบัญญัติที่ใช้สำหรับกรณีอายุของวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ คือวุฒิสภาที่ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากราษฎร มิได้หมายถึงวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑๕ วรรคสาม

ประเด็นต่อมาคือว่าเมื่อวุฒิสภาชุดที่ครบวาระไปเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๓ และไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญเป็นของสมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ที่มีสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งยังไม่ครบสองร้อยคนหรือไม่ ในประเด็นนี้เห็นว่า แม้ว่าสมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ยังไม่ได้รับเลือกตั้งครบสองร้อยคนแต่ถือว่าวุฒิสภาชุดใหม่เกิดขึ้นแล้ว นับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๓ จึงนับอายุของวุฒิสภาชุดใหม่นี้ตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๓ ทั้งนี้ เพื่อให้มีความต่อเนื่องกับวุฒิสภาชุดเก่าที่ครบวาระไป ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญดังปรากฏในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ บทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑๕ วรรคสาม การปฏิบัติหน้าที่วุฒิสภาจึงเป็นหน้าที่ของวุฒิสภาชุดใหม่ซึ่งเกิดขึ้นแล้วแต่ยังดำเนินการประชุมเพื่อปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้

อนึ่ง การวินิจฉัยเช่นนี้มีข้อสงสัยว่าทำให้มีช่องว่างของช่วงเวลาที่วุฒิสภาชุดใหม่ไม่สามารถเข้ารับหน้าที่ได้จนกว่าจะมีสมาชิกวุฒิสภาครบสองร้อยคน ช่องว่างเช่นนี้จะหมดไปถ้าคณะกรรมการเลือกตั้งจะได้ใช้วิธีการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๗ (๒) ที่ประกาศผลเลือกตั้งก่อนแล้วให้มีการสอบสวนในภายหลัง ถ้าปรากฏหลักฐานน่าเชื่อถือว่าสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดก่อนได้รับเลือกตั้งกระทำการไม่สุจริตในการเลือกตั้งแล้วคณะกรรมการการเลือกตั้งก็สามารถยกเลิกการประกาศผลเลือกตั้งและจัดให้มีการเลือกตั้งขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างได้

อย่างไรก็ตามช่องว่างเช่นนี้จะปรากฏในการเลือกตั้งครั้งนี้เท่านั้นส่วนในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๑ จะไม่ปรากฏช่องว่างเพราะ มาตรา ๑๓๑ วรรคสอง บัญญัติให้สมาชิกวุฒิสภาชุดเดิมที่ดำรงตำแหน่งในวันที่อายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลง ทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าสมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่จะเข้ารับหน้าที่ ก็จะสามารถดำเนินการประชุมให้มีการปฏิญาณตนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๐

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงวินิจฉัยว่า การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓ แต่สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับการเลือกตั้งยังมีจำนวนไม่ครบสองร้อยคน จึงไม่อาจดำเนินการประชุมเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้ และในระหว่างที่สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับการเลือกตั้งมีจำนวนยังไม่ครบสองร้อยคน สมาชิกวุฒิสภาที่สมาชิกภาพสิ้นสุดลงเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๓ ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่วุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญนี้ได้

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ